

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**BIRŽŲ KRAŠTO MUZIEJAUS „SĖLA“
VEIKLOS AUDITO ATASKAITA**

2020 m. spalio 30 d. Nr. K14-3

Biržai

TURINYS

SANTRAUKA	3
IŽANGA.....	6
AUDITO REZULTATAI.....	7
1. Muziejaus veikla ir jai vykdyti skiriamas finansavimas.....	7
2. Nustatyti neatitikimai ir trūkumai planuojant Muziejaus veiklą	9
3. Dėl Muziejaus atlygintinų paslaugų kainų.....	10
4. Organizacinėje struktūroje nustatyti pastebėjimai	11
5. Dėl darbo laiko ir užmokesčio apskaitos	12
6. Muziejuje nustatyti neatitikimai, susiję su turto valdymu	13
7. Inventorizacijoje nustatyti trūkumai	15
8. Nustatyti neatitikimai atliekant mažos vertės pirkimus.....	18
9. Kiti pastebėjimai, susiję su Muziejaus veikla.....	19
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS.....	20
PRIEDAI	24
1 priedas Santrumpos ir sąvokos	24
2 priedas Audito apimtis ir metodai	25

SANTRAUKA

Audito svarba

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme viena iš nurodytų savivaldybių savarankiškųjų funkcijų yra „gyventojų bendrosios kultūros ugdymas ir etnokultūros puoselėjimas (dalyvavimas kultūros plėtros projektuose, muziejų, teatrų, kultūros centrų ir kitų kultūros įstaigų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas, likvidavimas ir jų veiklos priežiūra, savivaldybių viešųjų bibliotekų steigimas, reorganizavimas, pertvarkymas ir jų veiklos priežiūra)“.

Biržų krašto muziejaus „Sėla“ veiklos auditas atliktas vykdant Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2020 m. veiklos planą ir Savivaldybės kontrolieriaus 2020 m. liepos 22 d. pavedimą Nr. K7-3, pratęsimas 2020 m. spalio 16 d. pavedimas Nr. K7-6.

Audito metu analizavome Muziejaus veiklos rezultatus, nagrinėjome, ar taupiai, efektyviai naudojami materialiniai ir žmogiškieji ištekliai, valdomas turimas turtas. Tuo tikslu įvertinta Muziejaus vidaus kontrolė ir atlikta pagrindinių vidaus kontrolės sistemos komponentų analizė, vertinta Muziejaus veikla ir finansavimas. Buvo analizuoti teisės aktai, reglamentuojantys Muziejaus veiklą, analizuoti Muziejaus vidaus dokumentai: planai, ataskaitos, tvarkos ir t.t. Audito metu naudoti šie duomenų rinkimo ir vertinimo metodai: pokalbis, dokumentų peržiūra, duomenų analizė, skaičiavimas, aprašomoji statistika ir kt.

Audito tikslas

Audito tikslas – įvertinti, ar Biržų krašto muziejaus „Sėla“ veikla rezultatyvi, ar taupiai ir efektyviai naudoja turimus išteklius, kaip vykdo jai pavestas funkcijas. Audituojamas subjektas – Biržų krašto muziejus „Sėla“, adresas: J. Radvilos g. 3, LT-41175, Biržai, kodas 190562082. Audituojamas laikotarpis – 2019–2020 m. pirmas pusmetis. Analizuojant tendencijas ir pokyčius buvo naudojami ankstesnių metų duomenys.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir Veiklos audito vadovą, parengtą vadovaujantis Tarptautiniais aukščiausiais audito institucijų standartais. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“.

Pagrindiniai audito rezultatai

Muziejus vykdo Kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir bendruomenių veiklos aktyvinimo programą, kuriai įgyvendinti iš Savivaldybės biudžeto skiriama beveik 700,0 tūkst. Eur. Didžiausią dalį (apie 79 procentus) įstaigos gaunamų lėšų Muziejaus veiklai vykdyti sudaro Savivaldybės biudžeto asignavimai, apie 20 procentų – Muziejaus uždirbtos pajamos.

Audito metu nustatyti trūkumai planuojant Muziejaus veiklą. Analizuojant Savivaldybės strateginių planų duomenis, matyti, kad siektini Muziejaus rodikliai mažinami, nors finansavimas iš Savivaldybės biudžeto yra didinamas. Muziejus 2019 m. parengto strateginio plano neturėjo, o metiniuose veiklos planuose nustatytos neatitiktys. Muziejus nėra pateikęs metinių veiklos planų Savivaldybės tarybai ir Kultūros ministerijai, kaip numatyta Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo 5 p.

Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimais patvirtintos Muziejaus teikiamų atlygintųjų paslaugų kainos, tačiau nenagrinėtas Muziejaus Vabalninko skyriaus teikiamų paslaugų klausimas. Šiuo metu minėtame skyriuje paslaugos teikiamos neatlygintinai. Už Muziejus teikiamą paslaugą – edukacinę programą „Nusikalk monetą pats“ imamas mokestis neatitinka Savivaldybės tarybos sprendimu nustatytos kainos.

Muziejaus pareigybių sąrašas yra tikslintinas. Jame nėra numatyta tiesioginio eksponatų saugotojo pareigybės, nors įstaiga valdo daugiau kaip 160 tūkst. muziejinių vertybių. Kai kuriems darbuotojams patvirtintuose pareigybės aprašymuose nustatyti pareigybės lygiai skirtingi, nors profesijos klasifikatoriaus kodas vienodas. Muziejuje naktimis dirba apsaugos darbuotojai, tačiau įstaigai investavus į signalizacinę apsaugos sistemą, kiekvienais kitais metais, preliminariais skaičiavimais, būtų sutaupoma apie 17 000 Eur.

Nustatyti trūkumai darbo laiko apskaitoje, administruojant vidaus dokumentus, atliekant metinę įstaigos inventorizaciją, audito metu pateiktos neatitiktys vykdant mažos vertės pirkimus.

Turto valdyme pastebėta, kad „Pilies arsenalą“ su įsigytais baldais ir įranga bei inžinieriniais tinklais Muziejus naudoja nuo 2015 m. sausio mėnesio funkcijoms (veiklai) vykdyti bei nuomoja trumpalaikiams renginiams, tačiau audituojamai įstaigai turtas nėra perduotas patikėjimo teise valdyti ir disponuoti. Todėl atsiranda neaiškumų dėl komunalinių paslaugų apmokėjimo bei arsenalo salės nuomos. Ne visas Muziejaus ilgalaikis materialusis turtas tvarkomas pagal turto vienetų, nors visi Muziejaus statiniai įregistruoti Nekilnojamojo turto registre atskirai, turi savo unikalius numerius ir vertę.

Muziejus yra perdavęs Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešajai bibliotekai patalpas pagal panaudą, tačiau disponuojant turtu, nesilaikoma nustatytų Turto valdymo tvarkos aprašo ir sutarties sąlygų.

Rekomendacijos

Muziejaus direktoriui

1. Teikti Muziejaus veiklos planus Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo nustatyta tvarka (2.1 p.). Rengiant veiklos planą, atsižvelgti į skiriamą biudžetą (2.4 p.).
2. Spręsti klausimą dėl Muziejaus Vabalninko skyriuje teikiamų paslaugų (3.1 p.). Užtikrinti, kad Muziejaus teikiamų paslaugų kainos atitiktų Savivaldybės tarybos sprendimu nustatytus įkainius (3.2 p.).
3. Patikslinti pareigybių sąrašą, pareigybės lygius nustatyti vadovaujantis profesijos klasifikatoriaus kodais (4.2 p.). Spręsti klausimą dėl rinkinių saugotojo pareigybės patvirtinimo (4.3 p.).
4. Užtikrinti, kad Muziejaus darbuotojų maksimali viršvalandžių trukmė per metus neviršytų Lietuvos Respublikos darbo kodekso 119 str. 3 p. nustatytų reikalavimų (5.2 p.).
5. Spręsti klausimą dėl apsaugos darbuotojų reikalingumo bei papildomos signalizacinės apsaugos sistemos įrengimo (5.3 p.).
6. Patikslinti Muziejaus teisės aktus, parengti tvarkas, reikalingas Muziejaus vidaus kontrolei užtikrinti ir veiklai vykdyti (5.4 p., 7.2 p., 8.1 p., 9.1.–9.4 p.).
7. Ilgalaikio materialiojo turto apskaitą sutvarkyti pagal turto vienetų, atsižvelgiant į Nekilnojamojo turto registro duomenis bei 12-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto nustatyta tvarka (6.4 p.).
8. Užtikrinti, kad būtų įgyvendinamos panaudos su Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešosios biblioteka sutartie sąlygos (6.5 p.).
9. Kontroliuoti ir užtikrinti, kad metinė inventorizacija būtų atliekama pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 patvirtintas Inventorizacijos taisyklės (7.1.–7.8 p.).

10. Ištaisyti neatitiktis, susijusias su viešaisiais pirkimais, mažos vertės pirkimus vykdyti Viešųjų pirkimų įstatymo ir mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu (8.3–8.6 p.).

Savivaldybės administracijos direktoriui

1. Išanalizuoti Biržų rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano rodiklius, esant būtinybei teikti Tarybai strateginio veiklos plano patikslinimą (2.2 p.).

2. Perduoti Muziejui patikėjimo teise valdyti ir disponuoti Arsenalo pastatą (6.2 p.), spręsti klausimą dėl Arsenalo konferencijų salės naudojimo Biržų rajono savivaldybės tarybos posėdžiams įforminimo (6.3 p.).

3. Spręsti klausimą dėl patalpų perdavimo Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešajai bibliotekai valdyti patikėjimo teise 6.5 p.).

Biržų krašto muziejus „Sėla“ raštu¹ pateikė rekomendacijų įgyvendinimo planą ir nurodė, kad su veiklos audito ataskaitos projektu susipažino, pastabų neturi.

---

¹ Biržų krašto muziejus „Sėla“ 2020 m. spalio 27d. raštas Nr. 4S-308 „Dėl rekomendacijų įgyvendinimo plano“

ĮŽANGA

Biržų krašto muziejus „Sėla“ – juridinis asmuo, veikiantis kaip savivaldybės biudžetinė kultūros įstaiga, įsteigta įstatymų nustatyta tvarka, kurios svarbiausia veikla yra kaupti, saugoti, tirti, eksponuoti bei populiarinti Biržų krašto materialines ir dvasines kultūros vertybes.

Biržų krašto muziejus „Sėla“ (toliau – Muziejus) įsteigtas 1928 m. vasario 16 d., įsikūręs Radvilos g. 3, Biržuose, turi Vabalninko skyrių – Žolinės a. 10, Vabalninko sen., Biržų r. sav., iki 2020 m. balandžio mėn. turėjo Kirkilų tradicinių amatų centrą – Mokyklos g. 14, Kirkilų k., Širvėnos sen., Biržų r. sav.

Muziejaus viena iš pagrindinių funkcijų – kaupti muziejaus vertybes, papildyti jomis jau esančius ir formuoti naujus muziejaus rinkinius. Ekspوناتai kaupiami šiais būdais: perkami, gaunami dovanai (tiesiogiai arba paveldėjimo būdu) ir kultūros ministro nustatyta tvarka priimami archeologiniai radiniai, rasti Biržų krašte archeologinių kasinėjimų metu.

Vadovaujantis Savivaldybės tarybos sprendimu, Muziejaus direktoriaus įsakymu², patvirtintos 52 pareigybės.

Muziejaus lėšas sudaro savivaldybės biudžeto lėšos, valstybės biudžeto lėšos, ES lėšos, gautos lėšos už teikiamas mokamas paslaugas ir prekes, fizinių ir juridinių asmenų parama, labdara ir kitos teisėtai įgytos lėšos. Muziejus audituojamuoju laikotarpiu vykdė vieną programą 03 „Kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir bendruomenių veiklos aktyvinimo“.

² Biržų krašto muziejaus „Sėla“ direktoriaus 2019 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. 5P-4 „Dėl pareigybių sąrašo patvirtinimo“.

AUDITO REZULTATAI

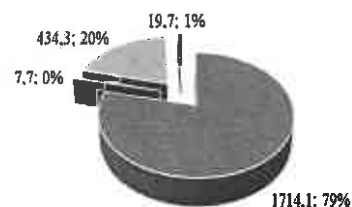
1. Muziejaus veikla ir jai vykdyti skiriamas finansavimas

Savivaldybės strateginiuose veiklos planuose³ patvirtinta Kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir bendruomenių veiklos aktyvinimo programa (Nr. 3). Joje numatoma užtikrinti Biržų krašto muziejaus „Sėla“ veiklą, sudaryti sąlygas ekspozicijoms įrengti, eksponatams įsigyti bei restauruoti. Leisti padidinti prieinamumą prie muziejaus turimų išteklių, suteikiant galimybes iš arčiau susipažinti su Biržų krašto istorija ir kultūra. Numatoma vykdyti įvairių informacinių leidinių apie Biržų kraštą leidybą, organizuoti šventes, paminėjimus ir kitus renginius, stiprinti kultūros centro materialinę bazę.

Šiai programai vykdyti Muziejui iš savivaldybės biudžeto skiriama beveik 700,0 tūkst. Eur. Išanalizavus Muziejaus gautas lėšas finansavimo šaltinius nustatyta, kad didžiausią dalį apie 79 procentus įstaigos gaunamų lėšų veiklai vykdyti sudaro Savivaldybės biudžeto asignavimai. Nuo 2019 m. gaunamos ES lėšos iš Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos pagal vietos projekto vykdymo sutartį Nr. BIRŽ-LEADER-6B-I-2-1-2018 projekto Biržų krašto muziejaus „Sėla“ Vabalninko skyriaus pastato rūsio įveiklinimas: pritaikymas kultūros ir turizmo reikmėms. Muziejaus uždirbtos pajamos kasmet didėjo, jos sudaro apie 20 procentų visų gautų lėšų (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Muziejaus finansavimo šaltiniai 2017-2020 m.

Lėšų šaltinis	Gautos lėšos, tūkst. Eur				Iš viso	
	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m. I pusm.	tūkst. Eur	%
Savivaldybės biudžetas	447,0	473,4	519,0	274,7	1714,1	78,8
Valstybės biudžetas	7,0	0	0	0,7	7,7	0,4
Muziejaus pajamos	133,3	138,3	146,0	16,7	434,3	20,0
Iš Nacionalinės žemės agentūros prie žemės ūkio ministerijos ES lėšos (projektas)	0	0	16,0	3,7	19,7	0,9
Iš viso	587,3	611,7	681,0	295,8	2175,8	100

- Savivaldybės biudžetas, tūkst. Eur
- Valstybės biudžetas, tūkst. Eur
- Muziejaus pajamos, tūkst. Eur
- Iš Nacionalinės žemės agentūros ES lėšos (projektas), tūkst. Eur

Per 2020 m. pirmą pusmetį Muziejus gavo lėšų iš kitų šaltinių (fizinį ir juridinių asmenų paramos lėšos) – 8642 Eur; 2019 m. – 13217 Eur.; 2018 m. – 11739 Eur; 2017 m. – 4018 Eur.

Didžiausią panaudotų asignavimų dalį 2019 metais sudarė darbo užmokestis ir socialinis draudimas 513,4 tūkst. Eur, arba 75,7 proc.; prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos – 142,6 tūkst. Eur, arba 21,0 proc.; socialinės išmokos (pašalpos) 3,1 tūkst. Eur, arba 0,5 proc.; materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos – 18,7 tūkst. Eur, arba 2,8 proc. (tame tarpe muziejinių vertybių įsigijimo išlaidos 7,0 tūkst. Eur.).

³ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2018-02-13 sprendimas Nr. T-17, 2019-02-22 sprendimas Nr. T-1, 2020-02-28 sprendimas Nr. T-31.

2 lentelė. Muziejaus veiklos statistinių duomenų rodikliai⁴

Veiklos rodikliai	Metai			Pastabos
	2017	2018	2019	
Apsilankymų muziejuje skaičius per ataskaitinius metus	55773	55105	55240	Mokiniai, studentai, suaugusių žmonių grupės, šeimos, TAU (trečiojo amžiaus universiteto) klausytojai, socialinės atskirties grupės, senjorų klubai kt. visuomeninės organizacijos
Per ataskaitinius metus surengtų edukacinių užsiėmimų skaičius	484	458	487	Vykdomos tęstinės ir naujos edukacinės programos rajono ugdymo mokyklų moksleiviams bei suaugusiems
Edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičius per ataskaitinius metus	10735	11341	10514 Iš jų Vabalninko skyriuje - 113	Edukaciniuose užsiėmimuose dalyvauja moksleiviai ir suaugusieji
Per ataskaitinius metus surengta muziejaus renginių	54	73	155	Organizuojami renginiai: Muziejuje, Kirkilų tradicinių amatų centre, Vabalninko skyriuje.
Per ataskaitinius metus surengta muziejaus parodų	23 Iš jų: tarptautinių-3; virtualių -2	29 Iš jų: tarptautinių-4; virtualių -3	29 Iš jų: tarptautinių-4; virtualių -5	Rengiamos ekspozicijos ir parodos.
Pervestos į Biudžetą pajamos už suteiktas paslaugas ir parduotas prekes	129151 Eur	136640 Eur	142884 Eur	Muziejaus uždirbtos pajamos pvz.: už muziejaus lankymą, edukacines programas, ekskursijas, sutuoktvių ceremonijas, suvenyrus ir kt.

*Biržų krašto muziejus „Sėla“ 2020 m. birželio 30 d. duomenimis

Muziejaus veiklos rodikliai 2017–2019 m. išlieka gana pastovūs, išskyrus surengtų Muziejaus renginių skaičių, kurių 2019 m. surengta beveik dvigubai daugiau lyginant su 2018 m. Dėl koronaviruso (COVID-19) prevencijos šalyje, atsižvelgiant į Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos rekomendacijas, karantino metu ekspozicijų ir parodų lankymas, edukacinės programos Muziejuje buvo atšauktos, todėl negalime 2020 m. I. pusm. veiklos rodiklių palyginti su ankstesniais metais. Muziejus už suteiktas paslaugas ir parduotas prekes per 2020 m. I pusm. pajamų gavo 20614 Eur, o lankytojų skaičius tik 9167.

3 lentelė. Muziejaus saugomų eksponatų skaičius

Metai	Muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų skaičius metų pradžioje	Įsigytų eksponatų skaičius	Muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų skaičius metų pabaigoje
2017	147974	4555	152529
2018	152529	5172	157701
2019	157701	4581	162282

Kasmet Muziejus įsigyja apie 5 tūkst. eksponatų. 2019 metais įsigyta 4581 vienetų, iš jų: nupirkta – 77 vnt.; dovanota – 3092 vnt.; archeologiniai radiniai – 1412 vnt. Muziejaus

⁴ <http://statistika.lrkmlt/muzieju-veiklos-statistika/muziejai/3/birzu-krasto-muziejus-sela/m46/y2019>

duomenimis, per 2020 m. I pusm. nupirkta 1 eksponatas už 1200 Eur (sidabrinis knygos viršelės, eksponuojamas Muziejaus ekspozicijoje).

2. Nustatyti neatitikimai ir trūkumai planuojant Muziejaus veiklą

Muziejaus nuostatai patvirtinti Biržų rajono savivaldybės tarybos (toliau – Savivaldybės tarybos) 2004 m. gegužės 21 d. sprendimu Nr. 117 (kartu Biržų rajono savivaldybės tarybos 2012 m. rugsėjo 28 d. sprendimu Nr. T-221, Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. T-144). Audito metu Muziejaus nuostatai patikslinti Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. rugsėjo 29 d. sprendimu Nr. T-207 „Dėl biudžetinės įstaigos Biržų krašto muziejaus „Sėla“ nuostatų pakeitimo“, nuostatai paskelbti Muziejaus internetiniame tinklapyje <https://www.birzumuziejus.lt/uploads/veikla/Muziejaus%20nuostatai.pdf>.

2.1. Muziejaus nuostatų 14.2 punkte vadovaujantis Lietuvos Respublikos muziejų įstatymo 5 p. nustatyta funkcija „teikia metinius veiklos planus ir ataskaitas Savivaldybės tarybai ir Kultūros ministerijai“. Muziejus Savivaldybės tarybai ir Kultūros ministerijai teikia tik ataskaitas. Veiklos planus teikia Savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriui bei skelbia Muziejaus internetinėje svetainėje.

Kiekvienais metais Savivaldybės taryba patvirtinta 3 metų strateginius veiklos planus, kuriuose numatomi nustatytų priemonių įgyvendinimo (produkto) rodikliai. Kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir bendruomenių veiklos aktyvinimo programos (Nr. 3) priemonei „Kultūrinių poreikių tenkinimas, Savivaldybės kultūrinio savitumo ir tautinio identiteto puoselėjimas“ nustatytas rodiklis – surengtų švenčių, paminėjimų ir kitų renginių skaičius; priemonei Biržų krašto muziejaus „Sėla“ veiklos organizavimas ir administravimas – Biržų krašto muziejaus „Sėla“ lankytojų skaičius (tūkst.).

2.2. Analizuojant duomenis, matyti, kad siektini rodikliai mažėja, nors finansavimas iš Savivaldybės biudžeto yra augantis (žr. 4 lentelę).

4 lentelė. Savivaldybės strateginiuose planuose nustatyti uždaviniai ir jiems pasiekti skirti asignavimai 2017-2022 m.

Metai	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Strateginis planas	Surengtų švenčių, paminėjimų ir kitų renginių skaičius vnt./finansavimas, tūkst. Eur*					
2017-2019 metų	645/30,0	655/40,0	655/40,0	-	-	-
2018-2020 metų	-	655/45,3	655/45,0	655/45,0	-	-
2019-2021 metų	-	-	655/59,5	655/60,0	655/60,0	-
2020-2022 metų	-	-	-	655/71,3	655/137,7	455/139,0

*Priemonę vykdo Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Biržų kultūros centras, Biržų krašto muziejus „Sėla“, Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielino viešoji biblioteka.

Metai	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Strateginis planas	Biržų krašto muziejaus „Sėla“ lankytojų skaičius, tūkst. vnt./ finansavimas, tūkst. Eur					
2017-2019 metų	55,0/521,0	56,0/540,0	57,0/540,0	-	-	-
2018-2020 metų	-	56,0/557,0	57,0/480,0	57,0/490,0	-	-
2019-2021 metų	-	-	57,0/614,0	57,0/625,0	57,0/630,0	-
2020-2022 metų	-	-	-	55,0/683,0	55,0/822,8	55,0/875,5

Šaltinis: Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Pavyzdys. 2020–2022 metų strateginiame veiklos plane numatyta, kad 2020 metais bus surengta 655 švenčių, paminėjimų ir kitų renginių, 2022 metams šis rodiklis sumažinamas 200 iki 455. Tuo tarpu planuojama skirti lėšų beveik dvigubai daugiau: 2020 metams 71,3 tūkst. Eur, 2022 m. – 139,0 tūkst. Eur.

2.3. Muziejaus veikla planuojama atsižvelgiant į nacionalinius ir savivaldybės strateginius dokumentus. Muziejaus strateginis planas⁵ 2020–2022 m. parengtas pagal Kultūros ministro 2015 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. ĮV-247 patvirtintas Muziejų plėtros strategines kryptis 2015–2020 m., Biržų rajono savivaldybės strateginio plėtros 2016–2020 m. plano, patvirtinto 2015 m. spalio 9 d. Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu T-234, ir Biržų rajono savivaldybės 2020–2022 m. strateginio veiklos plano, patvirtinto 2020 m. vasario 28 d. sprendimu Nr. T-31, prioritetus, tikslus ir uždavinius. *Muziejus 2019 m. parengto strateginio plano neturėjo.*

2.4. Muziejaus 2019 m. veiklos plane⁶ labai aiškiai išdėstytos priemonės „Biržų krašto muziejaus „Sėla“ veiklos organizavimas ir administravimas“, kuriai skirta 2019 m. 614,0 tūkst. Eur, veiklos sritys, tačiau nenustatytos priemonės „Kultūrinių poreikių tenkinimas, Savivaldybės kultūrinio savitumo ir tautinio identiteto puoselėjimas“ veiklos sritys, kuriai skirta iš Savivaldybės biudžeto 3,0 tūkst. Eur.

2020 m. Muziejui iš savivaldybės abiems priemonėms įgyvendinti skirta 689,0 tūkst. Eur. („Biržų krašto muziejaus „Sėla“ veiklos organizavimas ir administravimas“ – 683,0 tūkst. Eur, „Kultūrinių poreikių tenkinimas, Savivaldybės kultūrinio savitumo ir tautinio identiteto puoselėjimas“ – 6,0 tūkst. Eur), tačiau Muziejaus 2020 m. veiklos plane šioms priemonėms paskirstyta 685,7 tūkst. Eur.

3. Dėl Muziejaus atlygintinių paslaugų kainų

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 str. 2.37 p. numato, kad Savivaldybės tarybos kompetencija yra <...>kainų ir tarifų už savivaldybės biudžetinių įstaigų teikiamas atlygintinas paslaugas nustatymas“.

3.1. Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimais⁷ patvirtintos Muziejaus teikiamų atlygintinių paslaugų kainos, tačiau neaišku, kokių pagrindu Muziejaus Vabalninko skyriuje neatlygintinai teikiamos paslaugos (už ekspozicijų ir parodų lankymą). Savivaldybės tarybos sprendimo, kaip tai numatyta Vietos savivaldos įstatyme, apie Vabalninko skyriuje neatlygintinai teikiamas paslaugas įstaiga audito metu nepateikė.

3.2. Patikrinus kasos aparato kvitus, nustatyta, kad už Muziejus suteiktas paslaugas – edukacinę programą „Nusikalk monetą pats“ imamas neteisingas mokestis, t. y. 1,00 Eur arba 0,50 Eur. Savivaldybės tarybos sprendimu⁸ minėtos edukacinės programos (vienam asmeniui) nustatyta kaina yra 1,50 Eur.

⁵ Patvirtintas Biržų krašto muziejaus „Sėla“ direktoriaus 2020 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. 5P-5.

⁶ Patvirtintas Biržų krašto muziejaus „Sėla“ direktoriaus 2019 m. vasario 15 d. įsakymu Nr. 5P-1A.

⁷ Biržų rajono savivaldybės tarybos: 2015 m. birželio 30 d. sprendimas Nr. T-160 „Dėl Biržų krašto muziejaus „Sėla“ teikiamų atlygintinių paslaugų kainų“; 2016 m. gegužės 26 d. sprendimas Nr. T-112 „Dėl Biržų krašto muziejaus teikiamų atlygintinių paslaugų kainų“; 2017 m. sausio 26 d. sprendimas Nr. T-15 „Dėl Biržų krašto muziejaus „Sėla“ teikiamų atlygintinių paslaugų kainų“; 2018 m. balandžio 30 d. sprendimas Nr. T-76 „Dėl Biržų krašto muziejaus „Sėla“ teikiamų atlygintinių paslaugų kainų nustatymo“; 2019 m. kovo 28 d. sprendimas Nr. T-42 „Dėl Biržų krašto muziejaus „Sėla“ teikiamų atlygintinių paslaugų kainų nustatymo“.

⁸ Biržų rajono savivaldybės tarybos: 2017 m. sausio 26 d. sprendimas Nr. T-15 „Dėl Biržų krašto muziejaus „Sėla“ teikiamų atlygintinių paslaugų kainų“.

4. Organizacinėje struktūroje nustatyti pastebėjimai

Vienas iš aplinkos kontrolės komponentų yra organizacinė struktūra (funkcijų ir atsakomybės pasidalijimas, įgaliojimai ir atskaitingumas).

Savivaldybės Tarybos sprendimu⁹ patvirtintas Muziejaus didžiausias leistinas darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš Savivaldybės biudžeto, pareigybių skaičius – 52. Direktoriaus įsakymu¹⁰ patvirtinta pareigybių struktūra, kuriuo patvirtintos 52 pareigybės.

Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu patvirtintomis muziejaus valdymo tobulinimo gairėmis¹¹ rekomenduotina vadovautis ir savivaldybių muziejams, kuriose 13 p. numatyta, kad <...> direktoriaus pavaduotojų skaičius, neįskaitant direktoriaus pavaduotojo – vyriausiojo fondų saugotojo pareigybės, nustatomas atsižvelgiant į muziejaus darbuotojų pareigybių skaičių: iki 100 pareigybių – ne daugiau kaip viena direktoriaus pavaduotojo pareigybė. Nuo 2020 m. sausio 2 d. Muziejaus direktoriaus įsakymu¹² patvirtinta viena direktoriaus pavaduotojo pareigybė, neįskaitant direktoriaus pavaduotojo – vyriausiojo fondų saugotojo pareigybės.

4.1. Muziejuose esančių rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo instrukcijos 31 p. nustatyta, kad „Vyriausiasis fondų saugotojas nėra tiesioginis eksponatų saugotojas tuose muziejuose, kuriuose eksponatai yra perduoti rinkinių saugotojams. Rekomenduojama, kad muziejuose, turinčiuose iki 30 tūkstančių eksponatų, vyriausiasis fondų saugotojas būtų ir materialiai atsakingas asmuo, ir tiesioginis eksponatų saugotojas“¹³. Nors 2020 m. pradžiai Muziejus valdė daugiau kaip 160 tūkst. muziejinių vertybių, tačiau Muziejaus pareigybių sąrašė tokia pareigybė nėra numatyta.

4.2. Patvirtintame pareigybės aprašyme „Biržų krašto muziejaus „Sėla“ fondų apskaitos, apsaugos ir restauravimo skyriaus muziejininko eksponatų apskaitai“ yra nustatytas pareigybės C pareigybės lygis (profesijos kodas 262103). Toks pat profesijos klasifikatoriaus kodas nurodomas ir šioms pareigybėms, tačiau pareigybės lygiai nustatomi skirtingi.

Skyrius/Profesijos kodas	Pareigybės pavadinimas	Pareigybės lygis	Pareigybių skaičius
262103	Muziejininkas-bibliotekininkas	A	1
262103	Muziejininkas pirminei eksponatų priežiūrai	B	1
262103	Muziejininkas eksponatų apskaitai	C	1

Tokia pati situacija yra su Muziejaus darbininkais, kuriems priskirtas 961306 profesijos klasifikatoriaus kodas, tačiau pareigybės lygiai nustatyti skirtingi.

⁹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2017 m. rugsėjo 28 d. sprendimas Nr. T-184 „Dėl Biržų krašto muziejaus „Sėla“ didžiausio leistino pareigybių skaičiaus“.

¹⁰ Biržų krašto muziejaus „Sėla“ direktoriaus 2019 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. 5P-4 „Dėl pareigybių sąrašo patvirtinimo“.

¹¹ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2013 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. IV-898 „Dėl muziejaus valdymo tobulinimo gairių patvirtinimo“ aktuali redakcija.

¹² Biržų krašto muziejaus „Sėla“ direktoriaus 2019 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. 5P-19 „Dėl pareigybių sąrašo, pareigybių struktūros, pareigybių grupių sąrašo patvirtinimo“.

¹³ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. gruodžio 16 d. įsakymas Nr. IV-716 „Dėl muziejuose esančių rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo instrukcijos patvirtinimo“.

Skyrius/Profesijos kodas	Pareigybės pavadinimas	Pareigybės lygis	Pareigybių skaičius
961306	Darbininkas kūrėjas	C	1
961306	Darbininkai	C	3
961306	Darbininkai	D	1

Atkreipiame dėmesį, kad salės ir apsaugos budėtojo profesijų klasifikatoriaus kodas – 541421, o pareigybės lygis priskiriamas D pareigybės lygiui kaip darbininko.

5. Dėl darbo laiko ir užmokesčio apskaitos

Audituojamu laikotarpiu Muziejaus direktoriaus pareiginės algos pastovioji¹⁴ dalis nustatyta vadovaujantis Lietuvos darbo kodeksu ir Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatomis bei Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovų darbo apmokėjimo sistema¹⁵.

Muziejaus direktoriaus pavaduotojo – vyriausiojo fondų saugotojo, direktoriaus pavaduotojo, buhalterinės apskaitos ir personalo skyriaus darbuotojų pareiginės algos pastovioji dalis nustatyta vadovaujantis Muziejaus direktoriaus patvirtintu darbo apmokėjimo sistemos aprašu¹⁶. Patikrinus atrinktus darbo užmokesčio ir su juo susijusius skaičiavimus už 2019 m. ir 2020 m. II ketv., darbo užmokestis ir atostoginiai apskaičiuojami teisingai.

5.1. Muziejuje darbo užmokestis, kompensacija už nepanaudotas atostogas ir išeitinė kompensacija skaičiuojama „Bonus“ darbo užmokesčio programa. Vidutinis dienos (valandos) darbo užmokestis apskaičiuotas teisingai (parinkti teisingi skaičiuojamieji periodai, dirbtos dienos (valandos). Nustatyta, kad pagal neterminuotą darbo sutartį atleidžiant darbuotoją (darbininką-valytoją) nebuvo apskaičiuota kompensacija už nepanaudotas atostogas už 9,159 darbo dienas, suma 132,35 Eur. Audito metu neatitiktis buvo ištaisyta. Atleistam darbuotojui 2020 m. spalio 13 d. buvo apskaičiuota kompensacija už nepanaudotas atostogas ir pervesta į jo asmeninę banko sąskaitą. Muziejus pateikė įrodančius dokumentus.¹⁷

5.2. Audito metu patikrinti Muziejaus apsaugos darbuotojų darbo grafikai ir darbo laiko apskaitos žiniaraščiai. Lietuvos Respublikos darbo kodekso 119 str. 3 p. numatyta, kad <...> maksimali viršvalandžių trukmė per metus – vienas šimtas aštuoniasdešimt valandų. Suskaičiavus Muziejaus darbuotojų (apsaugos budėtojų) dirbtus viršvalandžius per 2019 metus, pastebėta, kad vieno darbuotojo išdirbtų viršvalandžių suma viršija maksimalią viršvalandžių trukmę per metus t. y. per metus dirbta 189 valandų.

5.3. Biudžeto asignavimų valdytojai privalo užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.¹⁸ Atlikdami auditą pastebėjome, kad Muziejaus keturių apsaugos darbuotojų per 2019 m. darbo užmokesčio sąnaudos sudaro apie 33 840 Eur. Iš jų, du apsaugos darbuotojai dirba nuo 19.00 val. iki 7.00 val., jų darbo

¹⁴ Biržų rajono savivaldybės mero 2017 m. vasario 28 d. potvarkis Nr. MP-10 „Dėl Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų patvirtinimo“.

¹⁵ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2017 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. T-31 „Dėl Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vadovų darbo apmokėjimo sistemos patvirtinimo“.

¹⁶ Biržų krašto muziejaus „Sėla“ direktoriaus 2017 m. vasario 20 d. įsakymas Nr. 5P-6a „Dėl darbo apmokėjimo sistemos aprašo patvirtinimo“, 2020 m. vasario 20 d. įsakymas Nr. 5P-5a „Dėl darbo apmokėjimo sistemos aprašo patvirtinimo“ aktuali redakcija.

¹⁷ Biržų krašto muziejaus „Sėla“ 2020 m. spalio 14 d. raštas Nr. 4S-295.

¹⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 str. 1 d. 7 p.

užmokesčio sąnaudos sudaro apie 19 000 Eur. Audito metu Muziejaus paprašėme atlikti apklausą dėl signalizacinės apsaugos paslaugų. Muziejus gavo preliminarūs-skaičiavimus, kad papildomai apsaugos įrangai Muziejui reiktų apie 4 000 Eur, bei apsaugos paslaugos Muziejui kainuotų apie 2000 Eur per metus. Investavus į signalizacinę apsaugos sistemą, kiekvienais sekančiais metais Muziejus sutaupytų apie 17 000 Eur.

5.4. Lietuvos Respublikos darbo kodekso 120 str. 3 d. nuostatos, įpareigoja darbdavį patvirtinti Darbo laiko apskaitos žiniaraščio formą. Muziejaus direktoriaus įsakymu¹⁹ patvirtintas Darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymo tvarkos aprašas ir forma, tačiau formos tvirtinimo žymoje nurodytas ne muziejaus direktoriaus įsakymas, o <...> Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 27 d. nutarimas Nr. 78, kuris negalioja nuo 2017 m. liepos 1 d.

5.5. Audito metu pastebėta, kad kai kuriais atvejais darbo laiko apskaitos žiniaraštis pildomas neteisingai: pvz.: darbuotojas atleistas ir jo paskutinė darbo diena 2019 m. spalio 28 d., tačiau darbo laiko apskaitos žiniaraštyje 2019 m. spalio mėn. 29; 30; 31 dienos pažymėtos „P“ – poilsio diena. Arba 2019 m. liepos 6 d. yra šventinė diena ir žymima „S“, tačiau pažymėta kaip poilsio diena „P“.

5.6. Pastebėta, kad darbuotojo darbo sutarties Nr. 237 pakeitimuose neteisingai nurodytas direktoriaus įsakymo, kuriame nurodytas teisinis pagrindas, numeris. Patikrinus minėtos sutarties pakeitime nurodytą įsakymą, nustatyta, kad nurodyti pakeitimai nustatyti kitam darbuotojui.

5.7. Audituojamu laikotarpiu Muziejuje darbuotojai priimti į darbą vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, tačiau nustatyta atvejų, kada neatliekami darbo sutarties pakeitimai. Pavyzdžiui, terminuotos darbo sutarties 2019 m. balandžio 16 d. Nr. 296 3 p. nurodyta, kad nustatomas darbo sutarties terminas darbuotojos (ekskursijos vadovės) kasmetinių atostogų laikotarpiu. Muziejaus direktoriaus įsakyme²⁰ nurodyta, kad <...> sudaroma terminuota darbo sutartis, pagal kurią laikinai darbuotojas dirbs ekskursijų vadovu nuo 2019 m. balandžio 17 d. kito darbuotojo kasmetinių atostogų laikotarpiu (iki 2019 m. balandžio 28 d.). Priimtas dirbti darbuotojas dirbo iki 2020 m. vasario 5 d., tačiau darbo sutartyje pakeitimai (dėl termino pratęsimo) nebuvo atlikti.

6. Muziejuje nustatyti neatitikimai, susiję su turto valdymu

6.1. Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu²¹ Muziejui buvo perduotas patikėjimo teise valdyti ir disponuoti savivaldybės materialusis turtas: mokyklos pastato Biržų r. sav., Kirkilų k., Mokyklos g. 14 (nekilnojamojo daikto kadastrinių matavimų byloje Nr. 36/2571 pastas plane pažymėtas 1C1p. pastato unikalus Nr. 3690-0009-4017 pirmo aukšto 218,80 kv. m patalpas kurio įsigijimo vertė – 6 270,65 Eur, nusidėvėjimas – 6 270,65 Eur, likutinė vertė – 0 Eur ir dalies kultūros paskirties pastato kapitalinio remonto vertė – 102 916,72 Eur patalpų įsigijimo savikainai padidinti. Į muziejaus buhalterinę apskaitą šio turto kapitalinio remonto vertė buvo apskaityta kaip atskiras turto vienetas, kuriam priskirtas atskiras inventorinis numeris, tačiau turėjo būti padidinta turto įsigijimo savikaina, kaip nurodyta Tarybos sprendime. Biržų rajono savivaldybės tarybos

¹⁹ Biržų krašto muziejaus direktoriaus 2017 m. lapkričio 2 d. įsakymas Nr. 5P-21A „Dėl darbo laiko apskaitos žiniaraščio vedimo tvarkos“.

²⁰ Biržų krašto muziejus „Sėla“ direktoriaus 2019 m. balandžio 16 d. įsakymas Nr. 73 „Dėl terminuotos darbo sutarties sudarymo“.

²¹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. T-230 „Dėl savivaldybės materialiojo turto perdavimo Biržų krašto muziejui „Sėla“ patikėjimo teise valdyti, naudoti ir disponuoti“.

sprendimu²² 2020 m. balandžio 16 d. Muziejus grąžino savivaldybės administracijai aukščiau minėtą turtą ir iš buhalterinės apskaitos ilgalaikis turtas registru išregistruotas.

6.2. Audito metu pastebėta, kad Muziejaus buhalterinėje apskaitoje nėra užregistruoto „Pilies arsenalo“ pastato kaip ilgalaikio materialaus turto vieneto, nors įstaiga arsenalo pastate vykdo savo veiklą. Patikrinus nustatyta, kad 2019 m. gruodžio 31 d. Savivaldybės buhalterinės apskaitos ilgalaikio turto ataskaitoje pilies arsenalas (Nr. 4400-2956-4236) suma 1 422 905,77 Eur vis dar užregistruotas „nebaigtos statybos“ straipsnyje. Arsenalo pastato atstatymo ir pritaikymo turizmo ir kitiems viešiesiems poreikiams projekto (Nr. VP3-1,3-ŪM-02-V-01-014)²³ įgyvendinimo metu sukurto nekilnojamojo turto statyba užbaigta 2015 m. sausio 21 d., tačiau buhalterinėje apskaitoje iš nebaigtos statybos buvo išskeltas tik 2020 m. sausio 29 d. Muziejus raštu kreipėsi į Savivaldybės administraciją dėl Arsenalo pastato problemų²⁴, primenant, kad pastatas Muziejui nėra perduotas valdyti.

6.3. Pastatą arsenalą su įsigytais baldais ir įranga bei inžinieriniais tinklais Muziejus naudoja nuo 2015 m. sausio mėnesio funkcijoms (veiklai) vykdyti bei nuomoja trumpalaikiams renginiams, tačiau audituojamai įstaigai turtas nėra perduotas patikėjimo teise valdyti ir disponuoti. Todėl nėra aišku, koku teisiniu pagrindu Muziejus už pastato arsenalo komunalines paslaugas (vandenį ir šilumos tiekimą) kiekvieną mėnesį sumoka paslaugų tiekėjams pats, o už suvartotą elektros energiją perveda Biržų rajono savivaldybės administracijai. Muziejaus direktoriaus įsakymu²⁵ patvirtinta Arsenalo konferencijos ir kitų salių nuomos įkainiai. Norime atkreipti dėmesį, kad už pastato arsenalo salės naudojimą Biržų rajono savivaldybės tarybos posėdžiams, Muziejui nėra atlyginama.

6.4. Nekilnojamųjų kultūros vertybių registre adresu: Biržų rajono sav., Biržų miesto sen., Biržų m., Radvilos g. 3 užregistruotos nekilnojamosios kultūros vertybės:

- Biržų pilies pirmas gynybinis statinys (unikalus objekto kodas 853);
- Biržų pilies antras gynybinis statinys (unikalus objekto kodas 36090);
- Biržų pilis (unikalus objekto kodas 10483);
- Biržų pilies trečias gynybinis statinys (unikalus objekto kodas 36091);
- Biržų pilies tiltas (unikalus objekto kodas 22836);
- Biržų pilies vartų liekanos (unikalus objekto kodas 22837);
- Biržų pilies rūmai (unikalus objekto kodas 22835).

Visi statiniai įregistruoti Nekilnojamojo turto registre atskirai, turi savo unikalius numerius ir vertę, tačiau Muziejaus buhalterinėje apskaitoje Nekilnojamosios vertybės balansinėje sąskaitoje apskaitoma tik dvejose balansinėse sąskaitose:

- 1204101 „Kultūros paveldo statinių įsigijimo savikaina“ Pilies tiltas, vertė 245995,71 Eur;
- 1204201 „Kitų nekilnojamųjų vertybių įsigijimo savikaina“ Pilies rūmai, vertė 1 659 902,98 Eur.

Savivaldybė Muziejui turtą perdavė:

²² Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. balandžio 16 d. sprendimu Nr. T-90 „Dėl savivaldybės materialiojo turto perdavimo Biržų rajono savivaldybės administracijai patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti“.

²³ Biržų rajono savivaldybės administracijos strateginio planavimo ir turto valdymo skyriaus 2020 m. sausio 15 d. raštas Nr. SSV-124 „Dėl Biržų pilies komplekso rūmų sutvarkymo, arsenalo pastato atstatymo ir pritaikymo turizmo ir kitiems viešiesiems poreikiams projekto įgyvendinimo metu sukurto turto“.

²⁴ Biržų krašto muziejus „Sėla“ 2016 m. spalio 25 d. raštas Nr. 4S-359 „Dėl sutrikimo arsenalo šildymo sistemos valdymo bloke“.

²⁵ 2018 m. balandžio 16 d. įsakymas Nr. 5P-11 „Dėl patalpų, išnuomojamų trumpalaikiams renginiams, nuomos kainų“.

- 2005-12-02 Savivaldybės turto, perduodamo valdyti, naudoti, ir disponuoti juo patikėjimo teise, perdavimo ir priėmimo aktu Nr. ST-19 Nr. ST-50 statinį – pilies tiltą, kurio įsigijimo vertė 849 374 litų.

- 2007-08-20 Savivaldybės turto, perduodamo valdyti, naudoti, ir disponuoti juo patikėjimo teise, perdavimo ir priėmimo akto Nr. ST-19 priede Savivaldybės perduodamo turto sąraše²⁶ nurodyti pastatai atskirai (pilies rūmų pastatas, arsenalo pamatai, pilies vartų pastato liekanos, 3 parakinės ir kiti inžinieriniai pastatai), tačiau viena įsigijimo verte 5 731 313 litų.

12-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Ilgalaikis materialusis turtas“ 11 p.²⁷ nustatyta, kad „Viešojo sektoriaus subjektas ilgalaikio materialiojo turto apskaitą turi tvarkyti pagal turto vienetus“.

6.5. Muziejus pagal panaudą²⁸ yra perdavęs Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešajai bibliotekai neatlygintinai naudoti Savivaldybės nuosavybės teise priklausančią ir Muziejaus patikėjimo teise valdomą turtą (negyvenamąsias patalpas) 1286,18 kv. m. Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka pagal Savivaldybės tarybos patvirtintus įkainius nuomoja: pirmo aukšto salę – darbo dienomis už 1 val. 43,50 Eur, poilsio ir švenčių dienomis už 1 val. 60,00 Eur; trečio aukšto salę – darbo dienomis už 1 val. 29,00 Eur, poilsio ir švenčių dienomis 40,00 val. Sudarytos panaudos sutarties 13 p. numatyta, kad <...panaudos gavėjas negali jam perduoto turto išnuomoti ar kitaip perduoti naudoti tretiesiems asmenims...>.

Pastebėjimas. Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka sales gavo pagal panaudą neatlygintinai, o jas nuomoja trumpalaikę nuoma tretiesiems asmenims. Tai prieštarauja Savivaldybės tarybos sprendimu²⁹ patvirtinto Savivaldybės ir Valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo (toliau – Turto valdymo tvarkos aprašas) 2 priedo nuostatomis. Kadangi tos pačios tvarkos 9 p. nustatyta, kad „Turto valdytojai patikėjimo teise valdomą Savivaldybės turtą gali perduoti kitiems asmenims nuomos, panaudos ar kitokiu pagrindu Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka“, mūsų nuomone, minėtas turtas Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešajai bibliotekai turėtų būti perduotas valdyti patikėjimo teise.

Turto valdymo tvarkos apraše bei Muziejus ir Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešosios bibliotekos Turto (negyvenamųjų patalpų) panaudos sutarties 5 p. nustatyta, kad „Panaudos gavėjas moka užmokestį už perduotų negyvenamųjų patalpų eksploatavimą, komunalines ir ryšių paslaugas“. Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka moka rinkliavą už atliekų tvarkymą ir už elektros energiją. Visas kitas išlaidas apmoka Muziejus. Tokiu atveju ne tik pažeidžiamos Turto valdymo tvarkos aprašo ir sutarties sąlygos, bet neteisingai skaičiuojami kiekvienos įstaigos išlaikymo kaštai.

7. Inventorizacijoje nustatyti trūkumai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719

²⁶ Pagal 2007 m. rugpjūčio 20 d. Savivaldybės turto, perduodamo valdyti, naudoti, ir disponuoti juo patikėjimo teise, perdavimo ir priėmimo aktą Nr. ST-19.

²⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. Nr. įsakymas IK-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²⁸ 2015 m. sausio 2 d. „2002 m. gegužės 6 d. Turto panaudos sutarties Nr. 38,“ pakeitimas; 2020 m. kovo 9 d. turto (negyvenamųjų patalpų) panaudos sutartis Nr. 3 SUM-3.

²⁹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2011 m. birželio 30 d. sprendimas Nr. T-160 „Dėl Savivaldybės ir Valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (galiojanti redakcija).

„Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ (aktualia redakcija), Muziejaus direktoriaus įsakymu³⁰ patvirtintos įstaigos metinės inventorizacijos taisyklės.

7.1. Muziejaus direktoriaus 2019 m. lapkričio 14 d. įsakymu³¹ ilgalaikio ir trumpalaikio turto metinė inventorizacija atlikta 2019 m. lapkričio 30 d. duomenimis. Inventorizacijos komisija įpareigota inventorizaciją atlikti nuo 2019 m. gruodžio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 23 d., iki 2019 m. gruodžio 27 d. apibendrinti inventorizacijos rezultatus ir pateikti pasiūlymus įstaigos vadovui. Nustatyta, kad įsakyme nenurodyta atlikti nepanaudotų atostogų dienų inventorizaciją.

7.2. Muziejuje direktoriaus įsakymu³² kiekvieną mėnesį atliekami kasos patikrinimai, surašomi grynųjų pinigų patikrinimo kasoje aktai, pastebėta kad 2019 m. gruodžio mėn. 4 d. grynųjų pinigų patikrinimo kasoje akte Nr. 3 faktiškai patikrinus ir suskaičiavus grynuosius pinigus valiuta nurodyta litais. Taip pat 2019 m. gruodžio 6 d. „Specialiųjų apskaitos dokumentų ir kitų spaustuvėje numeruotų apskaitos dokumentų blankų“ inventorizacijos apraše Nr. 6a faktinis likutis nurodomas valiuta litais. Norime atkreipti dėmesį, kad Muziejaus pagrindinės kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklės ir Prekių ir bilietų kasos darbo tvarka³³ yra tikslintinos.

7.3. Minėtų inventorizacijos taisyklių 17 p. numatyta, kad iš inventorizavimo aprašų sudarymo požymių (aplinkybę) yra grupavimas į buhalterines sąskaitas (balansines ir nebalansines). Pastebėta, kad įstaigos inventorizaciniai aprašai nesugrupuoti į buhalterines sąskaitas (balansines ir nebalansines).

7.4. Inventorizacijos taisyklių 19 p. numatyta, kad <...> Išnuomotas, pagal panaudos sutartį perduotas turtas, pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį partneriui priklausanti bendro turto dalis ir pagal kitas sutartis perduotas turtas inventorizuojamas pagal nuomininko, panaudos gavėjo, jungtinės veiklos administratoriaus – pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį už bendrą turtą paskirto atsakingo vieno iš partnerių – pateiktą šio turto inventorizavimo aprašą.

Vytauto Didžiojo karo muziejus yra gavęs Valstybės turto pagal panaudą iš Muziejaus³⁴, (turto suma 2100 Eur), minėtam turtui inventorizacijos aprašas pateiktas, tačiau Muziejus perduoto turto pagal panaudą nebuvo įtraukęs į buhalterinės apskaitos sąskaitą „pagal panaudos sutartis perduotas turtas“. Taip pat Muziejus yra perdavęs pagal panaudos sutartį³⁵ Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešajai bibliotekai turto (negyvenamųjų patalpų) suma 339 772,72 Eur. Inventorizacijos aprašas sudarytas, tačiau Muziejus buhalterinėje apskaitoje apie perduoto turto pagal panaudą duomenų nėra, todėl nėra aišku kaip turtas inventorizacijos metu buvo sutikrintas su buhalterinės apskaitos duomenimis. Audito metu Muziejus neatitiktį ištaisė³⁶ ir 2020 m. spalio 2 d. įtraukė perduotą turtą pagal panaudą į buhalterinės apskaitos sąskaitą Nr. 0140001 „Pagal panaudos sutartis perduotas turtas“.

³⁰ Biržų krašto muziejaus „Sėla“ direktoriaus 2015 m. sausio 12 d. įsakymas Nr. 5P-1a „Dėl metinės inventorizacijos taisyklių ir asmeninių daiktų naudojimo darbo vietoje tvarkos taisyklių patvirtinimo“

³¹ Biržų krašto muziejaus „Sėla“ direktoriaus 2019 m. lapkričio 14 d. įsakymas Nr. 5P-15 „Dėl metinės inventorizacijos“

³² Biržų krašto muziejaus „Sėla“ direktoriaus 2012 m. gegužės 23 d. įsakymas Nr. 5P-10a „Dėl netikėtų kasos patikrinimų nuolatinės komisijos“.

³³ Patvirtintos Biržų krašto muziejaus „Sėla“ direktoriaus 2011 m. rugsėjo 29 d. įsakymu Nr. 5P-12a.

³⁴ Valstybės turto panaudos sutartis 2017 m. sausio 23 d. Nr. 3 SUM-1, perduotos muziejinės vertybės 5 vnt. keturspyglių, vadinamų „varnos pėdomis“.

³⁵ 2015 m. sausio 2 d. „2002 m. gegužės 6 d. Turto panaudos sutarties Nr. 38., pakeitimas.

³⁶ Biržų krašto muziejaus „Sėla“ 2020 m. spalio 6 d. raštas Nr. 4S-282 „Dėl pagal panaudą atiduoto ilgalaikio turto įtraukimo į užbalansinę sąskaitą.

7.5. Patikrinus atsargų (ūkinio inventoriaus) inventorizavimo aprašų sutikrinimo žiniaraščių duomenis pagal 2019 m. lapkričio 30 d. būklę ir palyginus su buhalterinės apskaitos duomenimis rasta neatitikimų:

Trumpalaikio turto pavadinimas	Pagal inventorizavimo aprašus (duomenys Eur)	Pagal buhalterinės apskaitos duomenis (duomenys Eur)	Neatitikimas Eur
Ūkinis inventoriųs	105247,65	106140,95	-893,30

Pagal 2019 m. spalio 15 d. pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti trumpalaikio turto nurašymo ir likvidavimo aktą Nr. 1 įstaigoje buvo nurašyta ūkinio inventoriaus už 893,30 Eur, tačiau šio akto duomenys ir suma į buhalterinę apskaitą neįtraukta, todėl susidarė neatitikimas.

7.6. Muziejaus direktoriaus metinės inventorizacijos įsakyme nurodyta, kad <...inventorizuojant ūkinį inventorių sudaryti atskirus inventorizacijos aprašus naudojamam ir nenaudojamam ūkiniam inventoriui...>, tačiau tokie inventorizacijos aprašai nebuvo sudaryti.

7.7. Inventorizacijos taisyklių 48 p. numatyta, kad <...> Gautinų ir mokėtinų sumų inventorizacija atliekama gautinų ir mokėtinų sumų suderinimo aktų duomenis sutikrinant su buhalterinėje apskaitoje užregistruotais gautinų ir mokėtinų sumų likučiais. Muziejaus patvirtintų inventorizacijos taisyklių 32 p. numatyta, kad <...> įstaiga, vadovaujasi protingumo ir racionalumo kriterijais (atsižvelgdama į sumų reikšmingumą, tikėtinos derinimo naudos ir sąnaudų santykį), nustato, kad gautinos ir mokėtinės sumos, kurių derinimo sąnaudos viršytų tikėtiną naudą ir kurių suma yra mažesnė arba lygi 20 Eur inventorizuojamos jų nederinant. Audito metu įstaiga pateikė ne visus tarpusavio atsiskaitymų suderinimo aktus. Kai kurios mokėtinės sumos buvo inventorizuotos nederinant nors įsipareigojimo suma didesnė nei 20 Eur.

Taip pat inventorizacijos taisyklių 49 p. nurodyta, kad „*Gautinų ir mokėtinų sumų inventorizavimo apraše turi būti nurodytas kreditoriaus arba skolininko pavadinimas, gautina arba mokėtina suma ir jos atsiradimo data, tarpusavio suderinimo data*“. Įstaigoje tiek mokėtinų tiek gautinų sumų inventorizavimo aprašuose nurodyta ne visų mokėtinų sumų atsiradimo data bei nėra nurodyta tarpusavio suderinimo data.

Mokėtinų sumų (trumpalaikių įsipareigojimų) inventorizavimo aprašų sutikrinimo žiniaraščių duomenys pagal 2019 m. lapkričio 30 d. būklę neatitinka su buhalterinės apskaitos duomenimis: Buhalterinės apskaitos duomenimis – 12933,42 Eur, o inventorizavimo aprašų sutikrinimo žiniaraščių – 13050,91 Eur.

Gautinų ir mokėtinų sumų inventorizacijos aprašai neformuojami su buhalterinės apskaitos programa, o apdorojami *Excel* programa, todėl atsiranda rizika neteisingam duomenų užpildymui inventorizacijos apraše. Muziejuje atlikta ne visų mokėtinų ir gautinų sumų inventorizacija, o nepanaudotų atostogų dienos neinventorizuotos.

Muziejuje atliekant inventorizaciją iš dalies vadovautasi Vyriausybės nutarimu patvirtintomis Inventorizacijos taisyklėmis.

7.8. Vyriausybės nutarimu patvirtintose Inventorizacijos taisyklėse numatyta, kad viešojo sektoriaus subjektai privalo inventorizuoti visą turimą turtą ir įsipareigojimus.

Audito metu pastebėta, kad muziejuje inventorizuota tik dalis muziejinių vertybių, t. y. pasirinktinai – pagrindinio fondo vaizduojamosios dailės rinkinio plakatai. Atsakingas asmuo už muziejines vertybes teigė, kad neįmanoma visų vertybių inventorizuoti, tai užima daug laiko. Direktoriaus įsakyme „Dėl metinės inventorizacijos“ nurodyta, kad įpareigoja komisiją pas

atsakingus asmenis inventorizaciją atlikti pasirinktinai ilgalaikio turto (muziejinių vertybių) – pagrindinio fondo vaizduojamosios dailės rinkinio plakatus ir mažaverčio turto – knygų fondą.

8. Nustatyti neatitikimai atliekant mažos vertės pirkimus

8.1. Muziejus vykdydamas viešuosius pirkimus vadovaujasi Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu (toliau – Aprašas), parengtu vadovaujantis Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas), ir kitais viešuosius pirkimus (toliau – pirkimai) reglamentuojančiais teisės aktais. Šis Aprašas patvirtintas Muziejaus direktoriaus 2017 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. 5P-15B. Įsakyme neteisingai nurodyta, kad tvirtinamos Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės, nors pridedamas tvirtinti Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas.

8.2. Nuo 2020-01-01 įsigalioja nauji reikalavimai privačius interesus deklaruojantiems asmenims pagal Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą (VPIDĮ). Nuo 2020 m. sausio 1 d. pirkimo iniciatoriai privalo deklaruoti privačius interesus. Nustatyta, kad nebuvo paskelbtų privačių interesų deklaracijų trijų viešųjų pirkimų iniciatorių. Darbuotojai audito metu privačius interesus deklaravo.

8.3. Muziejus Mažos vertės pirkimų žurnale įtraukia sąskaitas už atliekų tvarkymo rinkliavą (2019 m. Muziejaus pirkimų plane šios paslaugos nesuplanuotos, 2020 m. – suplanuotos), paslaugų viešasis pirkimas neatliekamas.

Biržų rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų, patvirtintų Biržų rajono savivaldybės tarybos 2017 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu Nr. T-148, 1 p. nustatyta, kad „Dvinarė vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą tai Savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka, galiojanti Biržų rajono savivaldybės teritorijoje. Savivaldybė 2016 m. rugpjūčio 22 d. yra sudariusi Biržų rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sutartį Nr. 133/2016 su UAB „Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centru.“³⁷

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 12 p. numatyti specialūs atvejai, kai šio įstatymo reikalavimai netaikomi paslaugų pirkimams: „paslaugų, kai jas perkančioji organizacija perka iš kitos perkančiosios organizacijos arba iš perkančiųjų organizacijų asociacijos, turinčių tokioms paslaugoms teikti išimtinę teisę, suteiktą įstatymu ar paskelbtu jo įgyvendinamuoju teisės aktu, kurio nuostatos atitinka Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo nuostatas, pirkimams“.

Tokiu atveju, rinkliavai už atliekų tvarkymą nėra taikomi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimai.

8.4. Muziejus 2019 m. birželio 10 d. su AB „Lietuvos paštas“ pasirašė naują pašto paslaugų teikimo sutartį Nr. 2019-01310, tačiau šioms paslaugoms viešasis pirkimas nebuvo atliktas. Nėra atlikto pirkimo dėl atsijų ir skaldos mišinio pirkimo iš UAB „Biržų ranga“, 2020 m. sausio 29 d. sąskaita Nr. LS10045.

8.5. Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 5 p. nustatyti atvejai, kada sudaromoje pirkimo sutartyje gali būti nustatomas ilgesnis kaip 3 metų nuo sutarties įsigaliojimo prekių tiekimo, paslaugų teikimo, darbų atlikimo laikotarpis. Tokie atvejai gali apimti pirkimo sutartis dėl elektros energijos ir šilumos, dujų, karšto ir šalto vandens, nuotekų ir atliekų tvarkymo paslaugų.

³⁷ Pritarta Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. T-132.

Peržiūrėjus pirkimo sutartis, pastebėta, kad sutartyse nėra nustatyto sutarties galiojimo termino:

Muziejaus 2016 m. vasario 16 d. šilumos pirkimo-pardavimo sutartyje Nr. 6360272 su UAB „Litesko“;

Muziejaus 2004 m. rugpjūčio 23 d. elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartyje Nr. 30334/2/3803 su AB „Rytų skirstomieji tinklai“.

Kai kurios sutartys nėra pavišintos Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Nepaskelbta paslaugų teikimo-pirkimo 2018 m. sausio 3 d. sutartis Nr. 02/18, o taip pat nėra šios sutarties pakeitimo, nes pasikeitė įmonė. Buvo Nidos Dagienės individuali įmonė, dabar UAB „Darbų saugos paslaugos“.

8.6. Atkreipiame dėmesį, kad pirktą prekę iš UAB „Inida“ (2020 m. kovo 4 d. PVM sąskaita-faktūra Nr. INP 1060197) už 1416,91 Eur, už kurią pagal 2020 m. vasario 28 d. išankstinę apmokėjimo sąskaitą Nr. GRA 13745 apmokėta 2020 m. kovo 3 d. pavedimu Nr. 71, tačiau pirkimo dokumentai dėl šios prekės pirkimo parengti 2020 m. kovo 1 d.

9. Kiti pastebėjimai, susiję su Muziejaus veikla

9.1. Muziejuje vedama lankytojų apskaita, formuojamos kiekvieną einamąjį mėnesį ataskaitos apie Muziejaus lankytojus. Muziejaus lankytojų apskaitos forma patvirtinta Muziejaus direktoriaus įsakymu³⁸, tačiau joje nenurodyta tvirtinimo žyma, bei apskaitos formą užpildęs atsakingas asmuo, todėl pateikta informacija nepatvirtinta parašais. Muziejuje kiekvieną savaitę rengiami renginių registrai, kurie nėra patvirtinti vadovo ir atsakingų darbuotojų parašais. Šių duomenų rengimo ir pateikimo tvarka Muziejuje nėra reglamentuota.

9.2. Muziejaus darbuotojai rengia vidinius dokumentus, kurie administruojami bendrame Muziejaus tinkle. Juose pažymima eksponato buvimo vieta pagal sales ir eiliškumą. Faktiškai patikrinus „Lempų“ salėje išdėstytus eksponatus, pagal topografinį sąrašą, kuris sudarytas pagal laikrodžio rodyklę pradedant nuo rūbinės, nustatyta, kad nerastas eksponatas – „Vėpimo ratelis“ bei 5 medinė vitrina prie sienos su eksponatais, ne visi eksponatai sunumeruoti arba neatitinka numeris. Audito metu pateiktas patikslintas sąrašas, atitinkantis eksponatų buvimo vietą.

9.3. Pastebėta, kad ekspozicijose eksponuojami asmeniniai darbuotojų daiktai, tačiau nėra aišku, kokia tvarka jie priimami ir grąžinami.

9.4. Dėl žmogiškųjų išteklių trūkumo, Muziejuje yra muziejinių vertybių, dovanotų fizinių asmenų, kurios dar nespėtos įtraukti į Muziejaus apskaitos knygas.

9.5. Lietuvoje įgyvendintas projektas „Lietuvos integralios muziejų informacinės sistemos (toliau – LIMIS) diegimas Lietuvos muziejuose“, kurio tikslas kurti bendrą kultūros paveldo skaitmeninį turinį, perkelti į skaitmeninę formą duomenis apie unikalius ir vertingus kultūros paveldo objektus, meno ir literatūros kūrinius, svarbiausius istorijos ir visuomenės reiškinius bei teikti apie juos informaciją elektroninėje erdvėje. Muziejus yra pasirašęs sutartį³⁹ su Lietuvos nacionalinės dailės muziejumi, kuris yra LIMIS sistemos valdytojas bei tvarkytojas. Muziejus yra į LIMIS sistemą įtraukęs daugiau kaip 3000 eksponatų ir muziejinių vertybių iš daugiau nei 160 tūkst. Muziejaus rinkiniuose saugomų skaičiaus.

³⁸ Biržų krašto muziejus „Sėla“ 2017 m. sausio 23 d. direktoriaus įsakymas Nr. 5P-5 „Dėl lankytojų apskaitos formos patvirtinimo“.

³⁹ 2020 m. gegužės 28 d. Lietuvos integralios muziejų informacinės sistemos (LIMIS) naudojimo sutartis Nr. Su-9.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonės ir veiksmai rekomendacijai įgyvendinti	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Už rekomendacijos įgyvendinimą atsakingas darbuotojas
1	2	3	4	5
Muziejaus direktoriui				
1.	Teikti Muziejaus veiklos planus Lietuvos Respublikos Muziejų įstatymo nustatyta tvarka (2.1 p.). Rengiant veiklos planą, atsižvelgti į skiriamą biudžetą (2.4 p.).	Vadovaujantis LR Muziejų 1995 m. birželio 8 d. įstatymo Nr. I-930 5 p. Muziejaus veiklos planus pateikti ir LR Kultūros ministerijai, ir Biržų r. tarybai	2021m. vasario 28 d.	Direktorius
2.	Spręsti klausimą dėl Muziejaus Vabalninko skyriuje teikiamų paslaugų (3.1 p.). Užtikrinti, kad Muziejaus teikiamų paslaugų kainos atitiktų Savivaldybės tarybos sprendimu nustatytus įkainius (3.2 p.).	Kreiptis į Biržų rajono tarybą prašant svarstyti galimybę nemokamai teikti paslaugas Vabalninko skyriuje, taip pat iš naujo peržiūrėti esamus muziejaus paslaugų įkainius ir teikti Tarybai.	2020 m. gruodžio 10 d.	Direktorius
3.	Patikslinti pareigybių sąrašą, pareigybės lygius nustatyti vadovaujantis profesijos klasifikatoriaus kodais (4.2 p.). Spręsti klausimą dėl rinkinių saugotojo pareigybės patvirtinimo (4.3 p.).	Parengti patikslintą pareigybių sąrašą vadovaujantis profesijos klasifikatoriaus kodais. Patvirtinti rinkinių saugotojo pareigybę priskiriant arsenalo pastate esančius rinkinius vienam rinkinių saugotojui	2020 m. lapkričio 30 d. 2021 m. birželio 30 d.	Personalo vadybininkė Direktorius
4.	Užtikrinti, kad Muziejaus darbuotojų maksimali viršvalandžių trukmė per metus neviršytų Lietuvos Respublikos darbo kodekso 119 str. 3 p. nustatytų reikalavimų (5.2 p.).	Rengti darbuotojų viršvalandžių apskaitą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 119 str. 3 p., stebint, kad nebūtų viršijami viršvalandžiai.	2021 m. sausio mėn. Nuolat	Personalo vadybininkė

5.	Spręsti klausimą dėl apsaugos darbuotojų reikalingumo bei papildomos signalizacinės apsaugos sistemos įrengimo (5.3 p.).	Įrengti papildomą apsaugos sistemą, ją įrengus atsisakyti naktinių apsaugos būdėtojų	2021 m. spalio mėn.	Direktorius, Ūkio ir technikos skyriaus vedėjas
6.	Patikslinti Muziejaus teisės aktus, parengti tvarkas, reikalingas Muziejaus vidaus kontrolei užtikrinti ir veiklai vykdyti (5.4 p.; 7.2 p.; 8.1 p., 9.1.-9.4 p.).	<p>Parengti ir Direktorius įsakymu patvirtinti patikslintus dokumentus: Apskaitos žiniaraščio formą (5.4.),</p> <p>Muziejaus Pagrindinės kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklės, Prekių ir bilietų kasos darbo tvarką (7.2.), Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašą (8.1.), Muziejaus lankytojų apskaitos formą (9.1.).</p> <p>Parengti ir Direktorius įsakymu patvirtinti gaunamų eksponatų priėmimo, apskaitos ir vidinio bei išorinio migravimo tvarką. (9.2.-9.4.)</p>	<p>2020 m. lapkričio 30 d.</p> <p>2020 m. gruodžio 31 d.</p> <p>2020 m. lapkričio 15 d.</p> <p>2020 m. lapkričio 15 d.</p> <p>2021 m. gegužės 30 d.</p>	<p>Direktorius, Personalo vadybininkė, Vyr. buhalterė</p> <p>Viešųjų pirkimų specialistas, Lankytojų aptarnavimo ir edukacijos skyriaus vedėja, Direktorius pavaduotoja vyriausioji fondų saugotoja</p>
7.	Ilgalaikio materialiojo turto apskaitą sutvarkyti pagal turto vienetų, atsižvelgiant į Nekilnojamojo turto registro duomenis bei 12-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto nustatyta tvarka (6.4 p.).	Vadovaujantis 12-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto nustatyta tvarka ilgalaikio materialiojo turto apskaitą sutvarkyti pagal turto vienetų	2021 m. kovo 31 d.	Vyr. buhalterė
8.	Užtikrinti, kad būtų įgyvendinamos panaudos su Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešosios biblioteka sutartie sąlygos (6.5 p.).	Siekti, kad Panaudos gavėjas laikytųsi panaudos sutarties 5 p. sąlygų - mokėtų visą užmokestį už jam perduotų negyvenamųjų patalpų eksploatavimą	2021 m. kovo 30 d.	Direktorius

9.	Kontroliuoti ir užtikrinti, kad metinė inventurizacija būtų atliekama pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 patvirtintas inventurizacijos taisykles (7.1-7. 8 p.).	Inventurizaciją vykdyti vadovaujantis LR Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 patvirtintas inventurizacijos taisykles.	2021 m. vasario 28 d.	Vyr. buhalterė
10.	Ištaisyti neatitiktis, susijusias su viešaisiais pirkimais, mažos vertės pirkimus vykdyti Viešųjų pirkimų įstatymo ir mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu (8.3.-8.6 p.).	Vykdamas viešuosius pirkimus vadovautis Viešųjų pirkimų įstatymo ir mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu, ištaisyti neatitiktis.	2020 m. gruodžio 15 d.	Viešųjų pirkimų specialistas
Savivaldybės administracijos direktoriui				
1.	Išanalizuoti Biržų rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano rodiklius, esant būtinybei teikti Tarybai strateginio veiklos plano patikslinimą (2.2 p.).	Išanalizuoti Biržų rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano, susijusio Savivaldybės kultūros įstaigomis rodiklius ir esant būtinybei teikti Tarybai strateginio veiklos plano patikslinimą.	2021-02-28	Strateginio planavimo ir turto valdymo skyrius Švietimo, kultūros ir sporto skyrius
2.	Perduoti Muziejui patikėjimo teise valdyti ir disponuoti Arsenalo pastatą (6.2 p.), spręsti klausimą dėl Arsenalo konferencijų salės naudojimo Biržų rajono savivaldybės tarybos posėdžiams įforminimo (6.3 p.).	Parengti Savivaldybės tarybos sprendimo „Dėl Savivaldybės nekilnojamojo turto perdavimo Biržų krašto muziejui „Sėla“ patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti“ projektą ir teikti jį Savivaldybės tarybai svarstyti. Nustatyti Arsenalo konferencijų salės naudojimo Biržų rajono savivaldybės tarybos posėdžiams tvarką	2021-03-31	Strateginio planavimo ir turto valdymo skyrius
3.	Spręsti klausimą dėl patalpų perdavimo Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešajai bibliotekai valdyti patikėjimo teise 6.5 p.).	Parengti Savivaldybės tarybos sprendimo „Dėl Savivaldybės nekilnojamojo turto perdavimo Biržų	2021-03-31	Strateginio planavimo ir turto valdymo skyrius

		rajono Jurgio Bielinio viešajai bibliotekai patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti“ projektą ir teikti jį Savivaldybės tarybai svarstyti		
--	--	--	--	--

Plano sudarymo paaiškinimas:

1–2 lentelės stulpelius užpildo Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai, atlikę auditą;

3–5 lentelės stulpelius užpildo subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas.

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji patarėja

Stasė Čeponienė

Santrumpos ir sąvokos

Eksponatas – į muziejaus apskaitą įtraukta muziejinė vertybė, turinti šifrą ir individualų apskaitos numerį.⁴⁰

LIMIS – tai Lietuvos integrali muziejų informacinė sistema, kurios pagalba galima kurti bendrą nacionalinį kultūros paveldo skaitmeninį turinį, perkelti į skaitmeninę formą informaciją apie unikalius ir vertingus kultūros paveldo objektus, meno ir literatūros kūrinius, informaciją apie svarbiausius istorijos ir visuomenės reiškinius, kaupti, saugoti šią informaciją ir pristatyti ją visuomenei elektroninėje erdvėje.⁴¹

Muziejus – juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė, viešoji įstaiga ar kitos teisinės formos juridinis asmuo, įsteigtas įstatymų nustatyta tvarka, kurio svarbiausia veikla yra kaupti, saugoti, restauruoti, tirti, eksponuoti bei populiarinti materialines ir dvasines kultūros vertybes bei gamtos objektus.⁴²

Muziejaus pagrindinio fondo rinkinys – nuolat saugoti priimti archeologinę, istorinę, meninę, etnografinę, religinę, mokslinę, memorialinę ar kitokią kultūrinę vertę turintys autentiški eksponatai bei gamtos raidą atspindintys eksponatai.⁴³

Muziejinė vertybė – archeologiniu, istoriniu, meniniu, etniniu, religiniu, mokslo, memorialiniu arba kitokiu kultūros požiūriu vertingas daiktas, muziejų kaupimo, saugojimo, tyrimo ir eksponavimo objektas.⁴⁴

Nekilnojamoji kultūros vertybė – kultūros paveldo objektas, įregistruotas Kultūros vertybių registre, ir kitoks kultūrinę vertę ar visuomeninę reikšmę turintis statinys.⁴⁵

Rinkinys – bendrais požymiais susietos ir susistemintos muziejinės vertybės.⁴⁶

⁴⁰ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. gruodžio 16 d. įsakymas Nr. IV-716 I d. 3 p.

⁴¹ <https://www.limis.lt/projektas>

⁴² Lietuvos Respublikos muziejų įstatymas 1995 m. birželio 8 d. Nr. I-930 2str. 1 p.

⁴³ Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. gruodžio 16 d. įsakymas Nr. IV-716 II d. 4 p.

⁴⁴ Lietuvos Respublikos muziejų įstatymas 1995 m. birželio 8 d. Nr. I-930 2str. 2 p.

⁴⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymas Nr. 1K-174.

⁴⁶ Lietuvos Respublikos muziejų įstatymas 1995 m. birželio 8 d. Nr. I-930 2str. 3 p.

Biržų krašto muziejaus
„Sėla“ veiklos audito ataskaitos
2 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar Biržų krašto muziejaus „Sėla“ veikla rezultatyvi, ar taupiai ir efektyviai naudoja turimus išteklius, kaip vykdo jai pavestas funkcijas.

Audituojamas subjektas – Biržų krašto muziejus „Sėla“, adresas: J. Radvilos g. 3, LT-41175, Biržai, kodas 190562082.

Audituojamas laikotarpis – 2019– 2020 m. pirmas pusmetis.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir Veiklos audito vadovą, parengtą pagal Tarptautinius aukščiausiuoju audito institucijų standartus.

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Eil. Nr.	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
1.	Dokumentų peržiūra – nagrinėjome Muziejaus įstatymą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, kultūros ministro įsakymus, Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimus, Muziejaus direktoriaus įsakymus, patvirtintas taisykles ir tvarkas	Nustatyti, ar įstaiga vadovaujasi teisės aktais, reglamentuojančiais muziejaus veiklą.
2.	Pokalbiai su: - Muziejaus vadovu, darbuotojais; - Muziejaus apskaitą tvarkančiais darbuotojais, - savivaldybės administracijos darbuotojais	Išsiaiškinti: - kokios problemos iškyla organizuojant muziejaus veiklą; atskirų dirbančiųjų pareigybės funkcijų aprašymų atitikimą; muziejaus eksponatų apskaitą - klaidas apskaitant nekilnojamasias ir kilnojamąsias kultūros vertybes ir kitą turtą; savivaldybės biudžeto ir kitų lėšų apskaitą; - klaidas apskaitant ilgalaikį turtą, nekilnojamasias kultūros vertybes, rengiant strateginį planą.
3.	Duomenų analizė: - Muziejaus vidaus dokumentų (nuostatų, vidaus tvarkos taisyklių, direktoriaus įsakymų veiklos ir personalo klausimais, darbo sutarčių ir kt.) analizė; - Muziejaus 2019 m.-2020 m. I pusm. finansinių, biudžeto vykdymo bei veiklos ataskaitų duomenų (darbo laiko apskaitos ir užmokesčio, teikiamų paslaugų, pirkimų, turto ir kt. registrų) analizė; - strateginių planų, sąmatų analizė; - vykdomų viešųjų pirkimų analizė.	Išsiaiškinti: - Ar savivaldybės biudžeto lėšos ir kitos lėšos panaudotos teisėtai; - Ar muziejaus teikiamų paslaugų įkainiai patvirtinti Savivaldybės taryboje; - Ar vykdomi viešieji pirkimai turi juos pagrindžiančius dokumentus.
4.	Anketavimas informacijos rinkimas pateikiant klausimynus: - dėl vidaus kontrolės aplinkos; - dėl minimalių reikalavimų vidaus kontrolės aplinkai ir procedūroms; - dėl apgaulės ir korupcijos rizikos vertinimo.	Įvertinti vidaus kontrolę įstaigoje, apgaulės ir korupcijos riziką
5.	Patikrinimas Muziejaus turto inventorizacijos duomenų ir muziejinių vertybių patikrinimas	Ar inventorizuoja turtą vadovaujantis LRV nutarimu patvirtintomis inventorizacijos taisyklėmis. Nustatyti turto buvimą; įvertinti ar teisingai apskaitomas turtas; įvertinti muziejaus vertybių priskyrimą fondams ir t.t.